

СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫН ОРЫНДАУ КЕЗІНДЕ КЕЙС-СТАДИ (CASE-STUDY) ТЕХНОЛОГИЯСЫН ПАЙДАЛАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Казкеев Д.Т.

Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

*e-mail: dauren.kazkeyev@gmail.com

Білім беру парадигмасының өзгеруімен жоғары кәсіби жүйеге қойылатын талаптар да өзгереді білім беру. Республикамыздың ҚР барлық жоғары оқу орындары бойынша "Болон процесі" жүйесіне кіруіне байланысты білім берудің кредиттік жүйесі енгізілуде. Бұл жүйенің өзіндік әдістері мен әдістері бар жоғары оқу орындарының түлектерінде құзыреттілік кешенін қалыптастыру үшін оқыту. Әдістердің бірі бұл кейс-технология оқу процесінде студенттердің танымдық тәуелсіздігін қалыптастыру құралы ретінде. Мақалада кейс-технологияны қолдану әдістері мен нәтижелері және оны қолдану көрсетілген.

Түйінді сөздер: кредиттік технология, кейс-стади, танымдық қызмет, практикалық дағдылар, дәстүрлі әдіс, кейс-әдіс технологиясының ерекшеліктері.

Кіріспе

Жаңа білім беру технологияларына көшу жақсарту қажеттілігіне байланысты мамандарды даярлау сапасы, оқу жоспарлары мен бағдарламаларының жаңа буынын әзірлеу, сапасы жоғары білімі бар маманның басқа сипаттамалары.

Кредиттік технологияны енгізу оқу процесін жетілдіру ғана емес, сонымен қатар білім алушының жеке басын дамытудың сапалы жаңа жүйесін құру, сондай-ақ оның шығармашылық әлеуетін іске асыру үшін қажетті жағдайлар жасау, демек, қазіргі әлемде оқыту міндетін қояды кезең негізді болуы керек:

- оқытудың интерактивті әдістері;
- әдістемелік және дидактикалық материалдар;
- оқытушының тұрақты жеке және кәсіби өсуі;
- өзін-өзі тәрбиелеудің жоғары деңгейі, курс саясаты мен академиялық саясатты дәл сақтау
- мінез-құлық және этика.

Танымдық іс-әрекетті басқару процесінде мұғалімнің маңызды міндеті-қалыптастыру студенттің жаңа ақпаратты өз бетінше іздеуге, өңдеуге және қабылдауға, оны пайдалануға ынтасы бар. Студенттің назарын өз бетінше оқуға аудару керек. Бұл несиелік технологияның негізгі білім беру принципі болып табылатын тәуелсіздік дағдыларын дамыта отырып, оқытуды даралау.

Тәуелсіздік кең мағынада өзін-өзі басқару, өзін-өзі бақылау, өзін-өзі бағалау, өзін-өзі ұйымдастыру, өзін-өзі ынталандыру, өзіне деген сенімділік, өзін-өзі жүзеге асыру және тағы басқа сияқты заманауи адам болып саналады. Келесі нәрселерді үйрету керек: сезіну, ойлау, басқа адамдармен қарым-қатынас жасау және қарым-қатынас жасау, алынған ақпаратты алу және пайдалану [1].

Материалдар мен әдістер

Интерактивті әдістерді және олардың когнитивті қалыптасу процесіне әсерін толығырақ қарастырайық студенттердің дербестігі, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясы жағдайында білім беру сапасын арттыруға [2].

Қазіргі заманғы технологиялар мен оқыту әдістерінің ішінде соңғы уақытта кәсіптік білім беруде кейс-әдіс немесе Case-study оқыту ерекше орын алады. Бұл әдіс коммуникативті дағдыларды игеретін оқушылардың жеке және топтық әрекеттеріне

бағытталған. Кейс-технологияның негізі case-study-кейс-әдіс (жұмыс портфелі) – негіз болып табылады оның ішінде практикалық жағдайлармен жұмыс:

Жеке тапсырмалар.

Мақсаты: (проблемамен жұмыс істеу әдісі).

- Балама шешімдер - (есептерді шешуді кезең-кезеңімен модельдеу) [3].

Кесте 1 – Кредиттік технология жағдайында оқытудың интерактивті әдістері

Оқытудың интерактивті әдістері	Интерактивті әсер студенттерге оқыту әдістерімен:
Талқылау. Шағын топтардағы жұмыс. Кейс-стадиді алыңыз. Презентация. Іскерлік ойын. Жаттығу (логикалық тапсырмалар). Топтық мозаика. Қысқа есеп. "66"әдісі. Метаплан-карталар арқылы сауалнама жүргізу. Желі. Кұрылымдарды құрастыру техникасы. Қателерді анықтау әдісі.	Өз пікірінді білдіріңдер Сыртқы пікірін құрметтеу. Оқу материалын мұқият оқып шығындар. Оқытуға шығармашылық көзқарасты дамыту материал. Үлкен аудитория алдында сөйлеп, өз көзқарасыңызды дәлелдендер. Алынған ақпаратты талдау. Өзіндік және жемісті жұмыс дағдыларын дамыту. Өз даралығын көрсете білу. Өмірлік тәжірибені қалыптастыру арқылы байыту әр түрлі жағдайлар.

Кейс-әдістің негізгі проблемалары технологияландыру және оңтайландыру, әдістемелік қанықтыру және оқытуда әртүрлі типтер мен формаларды қолдану болып табылады. Case-study әдісі (кейс-әдіс) экономикалық және бизнес ғылымдарын оқытуда кеңінен қолданылады. шежіре.

Ол алғаш рет 1870 жылы Гарвард университетінің заң мектебінде оқу процесінде қолданылған бұл әдісті Гарвард Бизнес мектебіне енгізу 1920 жылы басталды. Істердің алғашқы тандауы 1925 жылы Гарвард университетінің бизнес туралы есептерінде жарияланды [4].

Негізгі бөлім

Case-study әдісі (немесе жиырмасыншы жылдары жазылғандай, "казус әдісі") мұғалімдерге белгілі болды біздің елімізде 20-шы жылдары әлі де экономикалық пәндер бар. 1926 жылдың қыркүйегінде бірлескен мектептерде экономикалық пәндер оқытушыларының конференциясы өтті, онда оқытудың әртүрлі әдістері мен әдістемелерін, соның ішінде жобалар әдісін немесе казуса әдісін қолдану мәселелері қаралды. Соңғы жылдары кейс-оқыту әдістері медицинада, құқықтануда кеңінен қолданылды, мәдениеттанушылар, саясаттану, экономика, бизнес Білім [5].

Нақты жағдайлар әдісі (Case-study әдісі) белсенді ойыннан тыс Имитациялық оқыту әдістеріне жатады [6].

Қазіргі уақытта case-study әдісін жоғары білім беру практикасына енгізу мәселесі екі тенденцияға байланысты өте маңызды: бірінші бағыт білім беруді дамытудың жалпы бағытынан, оның нақты білім алуға емес, кәсіби құзыреттіліктерді, дағдыларды қалыптастыруға бағытталуынан туындайды ақыл-ой белсенділігіне, жеке тұлғаның қабілеттерін дамытуға, олардың арасында оқуға, ойлау парадигмасын өзгертуге, ақпараттың үлкен массивтерін өңдеуге ерекше назар аударылады; екінші мәселе қанағаттанудан басқа маманның сапасына қойылатын талаптардың дамуына байланысты туындайды. бірінші тенденцияның талаптары оңтайлы мінез құлыққа әртүрлі қабілеттерге ие болуы керек дағдарыс жағдайындағы іс-әрекеттің жүйелілігі мен тиімділігімен ерекшеленетін жағдайлар [7].

Бұл әдіс пәндер бойынша білім алуға арналған. Оқытуға баса назар дайын білімді игеруге емес, оларды дамытуға, бірлесіп құруға аударылады студент оқытушыға қарсы; демек, Case-study әдісі мен дәстүрлі әдістердің түбегейлі айырмашылығы-егер студент мәселені талқылау барысында басқа студенттер мен оқытушыларға тең болса, оқыту процесінде демократия.

Нәтижелер мен талқылаулар

Case-study әдісінің технологиялық ерекшеліктері: Бұл әдіс аналитикалық зерттеу технологиясының ерекше түрі болып табылады, яғни зерттеу процесінің операцияларын, аналитикалық процедураларды қамтиды.

Case-study әдісі ұжымдық оқыту технологиясы ретінде әрекет етеді, оның маңызды компоненттері топта (немесе кіші топтарда) жұмыс істеу және өзара ақпарат алмасу болып табылады.

Оқытудағы Case-study әдісін синергетикалық технология ретінде қарастыруға болады, оның мәні топты жағдайға батыру процедураларын дайындау, білімді көбейту әсерін қалыптастыру болып табылады, инсайтты қамту, жаңалықтармен бөлісу және т.б.

Case-study әдісі жеке, топтық және Ұжымдық даму процедураларын, оқушылардың әртүрлі жеке қасиеттерін қалыптастыруды қоса алғанда, дамытушылық оқыту технологияларын біріктіреді.

Case-study әдісі дизайн технологиясының ерекше түрі ретінде әрекет етеді. Бірлескен қызмет арқылы жобалауды оқытудың дәстүрлі технологиясында бар мәселені шешу процесі жүреді студенттер, ал case-study әдісінде тиімді іс-әрекеттің нұсқаларын түсіну үшін техникалық тапсырма және ақпарат көзі ретінде әрекет ететін іс-шаралар негізінде мәселені шешу және шешу жолдары қалыптасады [8].

Case-study әдісі "табысты құру" технологиясының маңызды жетістіктерін шоғырландырады. Студенттерді белсендіру, олардың жетістіктерін ынталандыру, студенттердің жетістіктеріне бағыну бойынша іс-шаралар қарастырылған. Табысқа жету, осы әдістің негізгі қозғаушы күштерінің бірі - тұрақты позитивті мотивацияны қалыптастыру, танымдық белсенділікті арттыру.

Іс оқытушының ғылыми-әдістемелік қызметінің нәтижесі болып табылатындығын ескере отырып. Интеллектуалды өнім ретінде оның өз көздері бар, оларды келесідей ұсынуға болады: бұл әлеуметтік өмір, оның әртүрлілігі, сюжеттің, мәселенің және іс жүзіндегі базаның қайнар көзі болып табылады; білім беру-case-study әдісіне біріктірілген оқыту мен тәрбиелеудің мақсаттары мен міндеттерін анықтайды немесе іс әдісі; ғылым-рефлексиялық кешен ретінде істің үшінші көзі; ол аналитикалық қызмет пен жүйелік тәсілмен анықталатын негізгі әдістемелерді, сондай-ақ басқа да көптеген ғылыми әдістерді қолданады іс пен оны талдау процесіне біріктірілген әдістер. Істерді жіктеуге болады [9].

Бұл ретте кез келген кейстің оқу мақсаты білім алушыларды оқытуға, білімді бекітуге қысқартылуы мүмкін, бұл жағдайда мінез-құлық (шешім қабылдау) дағдылары мен дағдылары. Мұндай жағдайлар мүмкіндігінше болуы керек көрнекі және егжей-тегжейлі. Олардың негізгі мәні өмірді танумен және оңтайлы әрекет ету қабілетіне ие болумен байланысты. Айта кету керек, әр түрлі жағдайлар, жазу жанрлары болғандықтан, істерді ұсынудың нақты стандарты жоқ. Әдетте, кейстер баспа түрінде немесе электронды тасымалдағыштарда ұсынылады, бірақ олар фотосуреттер, диаграммалар, кестелер мәтіні оны оқушыларға көрнекі етеді. Баспа ақпаратымен немесе с электрондық тасымалдағыштардағы ақпарат ұсынылған ақпаратқа қарағанда оңай жұмыс істейді және талданады, мысалы, аудио немесе бейне опцияларында; бірнеше рет интерактивті қараудың шектеулі мүмкіндіктері бастапқы ақпараттың бұрмалануына және қателіктерге әкелуі мүмкін.

Жақында мультимедиялық кейстер танымал бола бастады. Мультимедиялық жағдайларды ұсыну мүмкіндіктері жоғарыда аталған мәселелерден аулақ болуға және артықшылықтарды біріктіруге мүмкіндік береді мәтіндік ақпарат және интерактивті бейне суреттер [10].

Қорытынды

Кейс-әдісті қолдана отырып оқыту процесі - бұл нақты шындықтың жеткілікті адекватты көрінісін, шағын материалдық және т. б. біріктіретін нақты оқиғаны имитациялау, уақыт шығындары және оқытудың өзгергіштігі. Case-study әдісінің мәні-студентке не ұсынылады шешімнің сипаттамасын, яғни келесі ақпаратты қамтитын рефлексивті контурды зерттеу: "неге дәл осы шешім қабылданды", "бұл шешім іс жүзінде қалай жүзеге асырылды", "нәтижелер қандай болды". Теорияны практикамен байланыстыра отырып, case-study шектеулі уақыт жағдайында негізделген шешім қабылдау қабілетін тиімді дамытады.

ӘДЕБИЕТТЕР:

1. Преподавание в сети Интернет: учеб. пособие / отв. ред. В.И. Солдаткин. – М.: Высш. шк., 2013. – 792 с.
2. Джон Найт, Раисова А., Муравьев Н. Образование на основе системы кредитных часов. – Алматы: Education Network, 2014 – 56 с.
3. Смолянинова О.Г. Информационные технологии и методика Case Study в профессиональном обучении студентов педагогического вуза // II Всерос. науч.-метод. конф. «Образование XXI века: инновационные технологии диагностика и управление в целях информатизации и гуманизации»: тр. – Красноярск, 2020. – С. 25-285.
4. Подгребельная Н.И. Педагогические условия активизации познавательной деятельности студентов в системе дистанционного обучения – Ставрополь, 2021. – 23 с.
5. Рыблова А.Н. Самостоятельная познавательная деятельность студентов: пути интенсификации и руководства: – Саратов, 2017. – 23 с.
6. Leenders M.R., Erskine J.A. Disc Research: The Case Writing Process. – Ontario: School of Business Administration the University of Western Ontario, 2019. – P. 54.
7. Жданова Т.С. Формирование познавательной самостоятельности студентов в процессе обучения математике с использованием кейс-технологии – Алматы, 2017.-125
8. Gadzhikurbanova G.M. Analysis of approaches to case classification / G.M.Gadzhikurbanova // The world of science, culture, education. - 2013. - №3 (40). - Pp. 9-11.
9. Koenen, A. K., Dochy, F., & Berghmans, I. (2015). A phenomenographic analysis of the implementation of competence-based education in higher education. *Teaching and Teacher Education*, 50, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2015.04.001>
10. Hu, S., Kuh, G. D., & Gayles, J. G. (2017). Engaging undergraduate students in research activities: Are research universities doing a better job? *Innovative Higher Education*, 32(3), 167–177. <https://doi.org/10.1007/s10755-007-9043-y>

REFERENCES:

1. Prepodavanie v seti Internet: ucheb. posobie / отв. red. V.I. Soldatkin. – M.: Vyssh. shk., 2013. – 792 s.
2. Jon Nait, Raisova A., Muravev N. Obrazovanie na osnove sistemy kreditnyh chasov. – Almaty: Education Network, 2014 – 56 s.
3. Smoläninova O.G. Informasionnyye tehnologii i metodika Case Study v profesionälnoĭ obuchenii studentov pedagogicheskogo vuza // II Vseros. nauch.-metod. konf. «Obrazovanie XXI veka: innovasionnyye tehnologii diagnostika i upravlenie v seläh informatizatsii i gumanizatsii»: tr. – Krasnoiarsk, 2020. – S. 25-285.
4. Podgrebelnaia N.I. Pedagogicheskie uslovia aktivizatsii poznavatelnoi deiatelnosti studentov v sisteme distansionnogo obuchenia – Stavropöl, 2021. – 23 s.
5. Ryblova A.N. Samostoiatelnaia poznavatelnaia deiatelnöst studentov: puti intensivatsii i rukovodstva: – Saratov, 2017. – 23 s.
6. Leenders M.R., Erskine J.A. Disc Research: The Case Writing Process. – Ontario: School of Business Administration the University of Western Ontario, 2019. – R. 54.
7. Jdanova T.S. Formirovanie poznavatelnoi samostoiatelnosti studentov v prosese obuchenia matematike s ispolzovaniem keis-tehnologii – Almaty, 2017.-125.

8. Gadzhikurbanova G.M. Analysis of approaches to case classification / G.M.Gadzhikurbanova // The world of science, culture, education. - 2013. - №3 (40). - Pp. 9-11
9. Koenen, A. K., Dochy, F., & Berghmans, I. (2015). A phenomenographic analysis of the implementation of competence-based education in higher education. *Teaching and Teacher Education*, 50, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2015.04.001>
10. Hu, S., Kuh, G. D., & Gayles, J. G. (2017). Engaging undergraduate students in research activities: Are research universities doing a better job? *Innovative Higher Education*, 32(3), 167–177. <https://doi.org/10.1007/s10755-007-9043-y>

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИИ КЕЙС-СТАДИ (CASE-STUDY) ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Казкеев Д.Т.

Казахский национальный аграрный исследовательский университет, Республика
Казахстан, г. Алматы

*e-mail: dauren.kazkeyev@gmail.com

С изменением парадигмы образования меняются и требования к высокопрофессиональной системе образования. В связи с вхождением республики в систему "Болонский процесс" по всем высшим учебным заведениям РК внедряется кредитная система образования. Это обучение для формирования комплекса компетенций у выпускников вузов, имеющих свои методы и приемы системы. Один из методов это кейс-технология как средство формирования познавательной самостоятельности учащихся в процессе обучения. В статье изложены методы и результаты применения кейс-технологии и ее применения.

Ключевые слова: кредитная технология, кейс-стади, познавательная деятельность, практические навыки, традиционный метод, особенности технологии кейс-метода.

THE EFFECTIVENESS OF USING CASE-STUDY TECHNOLOGY WHEN PERFORMING INDEPENDENT WORK OF STUDENTS

D.T.Kazkeev

Kazakh National Agrarian Research University, Republic of Kazakhstan, Almaty

*e-mail: dauren.kazkeyev@gmail.com

With the change in the educational paradigm, the requirements for a highly professional education system are also changing. In connection with the entry of the Republic into the Bologna Process system, a credit education system is being introduced in all higher educational institutions of the Republic of Kazakhstan. This is training for the formation of a set of competencies for university graduates who have their own methods and techniques of the system. One of the methods is case technology as a means of forming students' cognitive independence in the learning process. The article describes the methods and results of the application of case technology and its application.

Keywords: credit technology, case study, cognitive activity, practical skills, traditional method, features of the technology of the case method.